

Christelig Betragtning
Over den sørgelige Tildragelse
Paa første Pintsedag
Den 26de Mai 1822,
da Grue hovedkirke ved en ulykkelig Ildebrand
blev lagt i Aske
og 113 Mennesker indebrændte.
Forfattet i Sang,
Som kan synges med den Melodie:
Vee mig at jeg saa mangelund etc.
Af
Anders Vold,
Skoleholder i Grue.

Trykt i Trondhjem

Den sørgelige Tildragelse, som er betragtet aandelig i denne Sang, har en høist bedrøvelig Mærkværdighed. Det var første Pintsedag dette Aar, mens Kirken var ganske opfyldt med Mennesker af alle Aldere, og Præsten stod paa Prædikestolen, Kl. omtrænt 11 ½, at pludselig en gyselig Ild udbrød i den vestre Deel af det søndre Kors, hvis Anledning man ikke kjender, som i hast greb om sig inde og ude. Den store Menneskehob, der blev sat i stor Forskrækkelse, stormede til Udgangene, og især til den nordre Dør, som blev lukket og ikke kunde igjen aabnes, fordi de forfærdede Mennesker, meest af Qvindekjønnet, stormede paa den, endskjøndt den i Begyndelsen strax oplukkedes og stod en Stund aaben. Endskjøndt nu Mange frelste sig gjennem Vinduerne og de to andre Døre, bleve dog over 100 Mennesker, meest af det andet Kjøen, Ildens Rov, fordi Trængselen og Forvirringen var alt for stor, Menneskehoben alt for sammenpresset, og altsaa disse Mange ikke kunde enten for Skræk og Fortvildelse bemærke, eller for Trængselen benytte de to Udgange, som vare aabne og en Tid, endog i Slutningen, temmelig befriet for Ild. De Første, som kom ud, tænkte ikke paa, at Døren skulde vore lukket, eller de Andre hindrede fra at søge did, hvor de vare gangne ud, og de Sidste, som kom ud, kunde Intet udrette, fordi Ilden snarte havde gjort den fulde Virkning, under den stærke Storm. Dog vare Mange med held virksomme, især ved Vinduerne, til

Menneskers Livs Frelse; men de, som arbeidede paa at aabne den nordre Dør, fra Sacristiet af, kunde ikke synderlig udrette, fordi de ikke havde noget Redskab i hænderne. Trykningen af Menneskehoben indenfra var for stærk og Døren ligesaa, der var gjort af Planker, belagt med en tyk Beklædning, som var tæt beslagen med store Jernnagler. I en halv eller trefjerdedeel Time var den hele Bygning opbrændt, og styrtede sammen tilsidst mens vi saae derpaa. Saaledes endte denne Dags Gudstjeneste, der begyndte saa glædelig, med stor Jammer og Sorg, hvilken Gud lærer os at betænke til vor Paamindelse og Advarsel; og er dette hovedtanken i denne enfoldige Sang.

Fra syndig Lyst vend om og bed,
Du veed ei naar Gud kalder;
Paa hvilken Dag og Tid og Sted,
Er endt din Levealder.
Til Evigheden Dig bered,
Maaske før du det Mindste veed,
Du staaer med Fod i Graven.

2.

See vore Synder mangefold,
Guds Vrede os forskaffet.
Ak! Døden, som er Syndens Sold,
Med den vi blive straffet.
Den Ynk og den Forfærdelse,
Den Vee og Jammer vi da see,
Naar Gud sin Dom forkynder!

3.

Vist Gud vil ingen Synders Død,
Men at han sig omvender:
Saa Talen udi Ordet lød;
Men naar vi ei afvender

Os fra den slemme Lasters Vei,
Og Bod og Bedring sandse ei,
Da vil han os paaminde.

4.

Erindring gav den herre Gud,
Stor Skræk han dem tilsendte,
Som hørte paa hans Naades Bud,
Og ingen Fare kjendte.
Den Tid, som mindst os frygte lod,
Vi i den største Fare stod
Omspændt af Ildens Flammer.

5.

Vor Pintsefest med Agtsomhed,
Vi holdte til Guds Ære;
I Herrens Huus Andægtighed
Og Stilhed monne være,
Vor Præst i Prædik'stolen stod,
Og mange med opmærksomt Mod,
Hans Tale vel anhørte.

6.

Men da, som i et Øieblik,
Et andet Bud vi hørte,
En Gjæst saa grum ind til os gik,
Som Bøn og Graad ei rørte.
Han hastig var og havde Magt,
At ødelegge var hans Agt,
Det han saa snart fuldførte.

7.

Stor Banghed saa betog Enhver,
At Sands blev slet berøvet,
Faa vidste hvad der stod paa Færd,
Men Ilden den ei tøvet.
Ja, Mange tænkte det hos sig:
Nu Herrens Dag er visselig;
AT undflye er umueligt.

8.

Saaledes var saa Manges haab,
Mens Ilden fort paatrængte;
Og skjøndt de tænkte dog paa Raad,
Blev de dog indebrændte;
Ja over hundred' Mennesker
Og saarede blev Somme der,
Som leve i stor Smerte.

9.

Fra det at Ilden aabenbar,
For os sig gav tilkjende,
En Time halv, knap længer var,
For det Alt havde Ende;
Og blev ved Brand til Aske vendt,
Guds Huus og Folk saa hastig Skjendt.
O Jammer og Elende!

10.

Her savned blev med Hjertens Graad,
Med Banghed, Suk og Klage,
De, som her efter Herrens Raad,
Fik Døden snart at smage.
De Andre udi Angest sprang;

Ja det var saadan Jammer-Sang,
Som værd er at beklage.

11.

Nu spørger hver kun efter Sin
Og ynkeligen græder;
Nu Manden efter Børn og Qvind'
Forgjæves sorgfuld leder.
Og Somme mistede en Mand,
Ei mere de ham finde kan,
Men Sorg paa alle Sider.

12.

Der favner Broder Søsteren,
Og Søsteren sin Broder;
Der hørtes Børn vemodigen,
At græde for sin Moder;
Forældre for sit Barn saa kjær,
Som de nu havde mistet her;
Alt hørtes Sørgetoner.

13.

Hvor yndigt Moder-Hjertet er,
Kan hver hos sig erkjende;
Alt eget barn hun haver kjær,
Og vil fra Faren vende;
Forlade maa hun det og bort,
For eget liv at frelse fort;
Hun ilde sig bejamrer.

14.

Smaae Børn i moderløs Tilstand,

Den Dag blev' her saa mange.
O Gud! vær deres Trøstermand,
Som saa blev Sorgens Fange.
Du med din faderlige Haand
Frie os af vore Sorgers Baand,
Naar anden hjælp forsvinder.

15.

De spæde Børn ei Daab kan faae
- Ak herre! dig forbarme,
I Ild og Brand de Faddre staae
Med disse Smaa paa Arme.
Ja her tilgik saa gruelig.
Gud frie os fra meer at see
Slig Bedrøvels og Elende!

16.

Den Dag Brændoffer Mange blev:
Tag dem, O Gud! til Ære;
Det Offer-Sted vor Kirke blev,
Stor Sorg var her, desværre!
Vi mistet Folk og Bedehuus,
Det hastelig blev lagt i Gruus,
Med Been og Aske blandet.

17.

Med Graad maa hver paa Stedet staae,
Hvor Herrens Huus har standet;
Thi Folk i hobeviis her laae,
Med Aske sammenblandet.
Her kjendte Ingen meer igjen
Sit Barn, sin Søster, Ægtevenn:

Her fandtes Alle lige.

18.

Tilfulde jeg slet jeg slet ikke kan,
Alt det med Ord udføre,
Som ynkelig her hver paa Stand
Fik baade see og høre.
Hver som undkom ei sandset sig,
At takke Gud saa hjertelig,
Som Bedrings-Tid forlænget.

19.

Send dennem Trøst, o gode Gud!
Som Sorg bekom tilbage,
For dem, som fik saa hastigt Bud
Sin Afsked her at tage.
O Jesu Christ! Vor Frelser kjær,
Som med din Død forløste hver,
Vær hos dem med din Naade.

20.

Hold over os din Varetægt,
At vi kan vandre trygge;
Stadfæst din Menighed, vor Slægt,
Og giv os Kraft at bygge,
Et Huus, hvori behagelig,
Vi Store, Smaae, kan tjene Dig,
Vor fromme Gud og Fader.

21.

Lov, Priis og Tak skee dig vor Gud,
Som os fra Synd vil vende,

Og føre os af Mørket ud,
At vi dit Lys kan kjende.
Vi troe Du er vor Fader kjær,
Og bede: Du os naadig vær,
Straf ei, som vi fortjene.

22.

Hver Aarsag har at frygte sig,
Forskrækkeligt her hender,
Bed Gud om Naade hjertelig,
Betænk at Alting ender,
Den store Dag, som forestaaer,
Da hver kan vente, at han faaer,
Langt mere at betragte.

23.

Gid at Enhver til Bedrings-Graad,
Sig hermed vilde vende.
Den Tugt Gud gav os være Raad,
Han Straf endnu kan sende.
Hvis Hjerte ei er Staal og Flint,
Den frygte sig og være mindt,
Om hvad hans Pligt tilhører.

24.

O Gud! tilgiv min ringe Sang,
Jeg Hjertets Tak Dig yder,
For naadig Frelse denne Gang,
Jeg ved din Hielp mig fryder.
Dig Lov og Priis ydmygelig,
Skee nu og indtil evig Tid.
Velsign os Alle. Amen!